

GRODNIEMENSKI KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13 tel. 166
Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
Administracja " 10-1 i 4-6
Prenumerata miesięcznie zł. 4.
z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 85 Rok I.
GRODNO
sobota 25 paźdz. 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobnio za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicy 8-mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona, w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte zamówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino
LIRA
DZIŚ

Wielka premjera! Monumentalny film z dziejów ludzkich!
BITWA pod CZUSZYMĄ
(Markiza Jorisaką)
Dramat miłości i obowiązków w 2 serjach 10 aktach

W rolach głównych:
Sessue Hayakawa,
Tsuru Aoki i Gina Palermie
Rzecz dzieje się podczas wojny rosyjsko-japońskiej, w Nagasaki na pełnym morzu i na jachcie amerykańskiej

Kino
EDEN

W ogniu miłości

Potężny erotyczny film w 6 aktach. Rolę zakochanego młodzieńca odtwarza autor noweli Artur Sombory

**Erna
Morena**

Badanie naukowe Zamku Starego

Staraniem Muzeum Państwowego w Grodnie w dn. 20 b. m. zostały rozpoczęte prace inwentaryzacyjno-konserwatorskie na Zamku Starym w Grodnie.

Badania połączone są ze szczegółowymi pomiarami i zdjęciami, wykonywanymi przez pracowników Państwowego Zakładu Architektury Polskiej w Warszawie pod kierownictwem p. arch. Brunona Zborowskiego i kustosa Muzeum p. J. Jodkowskiego.

Po zebraniu odpowiednich materiałów przez p. B. Zborowskiego zostanie opracowany projekt częściowej rekonstrukcji Zamku, zastawanej do użytku współczesnego według ostatnich wymagań naukowych.

Początkowe badania wykazały, że pierwotny poziom dziedzińca zamkowego (cour d'honneur) był znacznie niższy i że wejście do piwnic dzisiejszych było położone przynajmniej o półtora metra niżej, niż obecnie.

Podziemia podzielone były na dwie kondygnacje i w nich mieściła się służba zamkowa i nawet stawiano konie, jak zresztą wynika z opisu zamku z 1680 r., przechowywanego w Muzeum grodzieńskim.

Na zasadzie dotychczasowych badań już udało się ustalić, że były też podziemia i w części Zamku, przylegającej do bramy wjazdowej, jako też przy domku administratora, do których obecnie wejścia nie ma. Grubeść murów od strony Herodnickanki dochodzi do przeszło 5 metrów. Inwentarz Zamku z r. 1680 jednakże podaje odpis schodów w murze, łączących górne piętra z podziemiami, istniejących ongi w tej części Zamku, to też w najbliższych dniach tajemnice tej części murów zostaną wyjaśnione.

Sień obecna i sala jadalna, jako

też szatnia stanowiły jedną całość: było to sala Senatorska, w której sklepienia opierały się na dwóch luźnych filarach, obecnie zamaskowanych przegrodami. Wejścia obecnie głównego dawniej nie było. Jedynym wejściem dawnym było dzisiejsze boczne u bramy zamkowej, dokąd wchodziło po stopniach, a było urządzone zapewne w ten sam sposób, jak wyobrażają dawne widoki Batorówki, która była wzniesiona przez tegoż budowniczego, co i przebudowywał Zamek Stary, — Scoto z Parmy.

Jednocześnie prowadzone są przez Kierownictwo Rządu Inż. i Sap. w Grodnie szczegółowe pomiary góry Zamkowej wraz z badaniem profilów.

Zarząd dróg wodnych w Grodnie w pobliżu Zamku Starego już zakończył pomiary Niemna, a więc w najbliższym czasie rozpoczyna się prace nad przygotowaniem projektu urzędzenia brzegu Niemna (z bulwarem ochronnym) i wzmocnienia zboczy góry Zamkowej. Pracę tą powierzono wytrawnemu znawcy robót portowych p. inż. Klimowi.

Wskazane wyżej prace zostały rozpoczęte dzięki światłemu stanowisku i pomocy w sprawie zabezpieczenia Zamku i góry Zamkowej od dalszego zniszczenia, oraz uporządkowania brzegu Niemna D-cy O. K. p. gen. L. Berbeckiemu.

Po przygotowaniu odpowiednich projektów robót, należy się spodziewać, że część wynikających stąd konsekwencji nie odmówi w przyjęciu na siebie i zarząd miasta, który w ostatnich czasach gorliwie pracuje nad podniesieniem estetyki przesiąkniętego „kulturą” wschodu, mającego swoje tradycje i wielką przeszłość grodu Batorowego.

W części Zamku Starego, przeznaczonych na umieszczenie Muzeum,

w ostatnich dniach został rozpoczęty remont. Brak jednakże pieców, zniszczona posadzka. Zanim uda się uzyskać większe fundusze, większe roboty już będą z nadejściem zimy niemożliwe. Celem zdobycia chociażby minimalnego funduszu na ten cel zostanie w najbliższych dniach przez p. Jodkowskiego wygłoszony odczyt publiczny o przeszłości Zamku Starego, który, na leży się spodziewać, wzbudzi pewne zainteresowanie wśród grodnian, a jednocześnie w ten sposób zdobędzie się jedną z cegiełek na konserwację i urządzenie należyte Zamku.

Najbardziej daje się odczuwać brak dawnych planów Zamku Sta-

rego w Grodnie, które zostały wywiezione wraz z innymi planami „kwartirnahe oddiela” do Pskowa.

Ponieważ w ostatnich dniach błysnęła nadzieja większej ustąpiłości ze strony władz Sowieckich w sprawie mienia kulturalnego, pochodzącego z nad prawego brzegu Niemna, przeto poczynione zostały ponowne starania w sprawie odzyskania planów grodzieńskich, jako też i archiwów, wywiezionych do Rosji.

Jednocześnie czynione są poszukiwania w archiwum w Jablonnie, gdzie przechowywane były plany zamków grodzieńskich. Sprawą tą łaskawie zajął się konserwator warszawski, dr. Z. Rokowski.

Program uroczystości Sienkiewiczowskich

Dnia 25 b. m. sobota

Uroczyste nabożeństwo z okolicznościowym kazaniem w kościele farnym i garnizonowym.

W gimnazjum męskim poranek dla młodzieży. W żeńskim odczyt i artystyczne produkcje dla uczniów.

O 8 w teatrze miejskim galowe przedstawienie „Hajduczek”.

Niedziela 26 b. m.

Godz. 4 i pół. Staraniem Białego Krzyża akademja w Domu Podoficera:

- 1) Marsz pogrzebowy Chopin'a.
- 2) Pogadanka o Sienkiewiczu (p. Nostitzowa).
- 3) Obrazy świetlne z trylogii (objaś. p. Bielawski).
- 4) Chór.
- 5) Orkiestra.

Zawiadomienie

1-sze Grodzieńskie Społeczne Koedukacyjne Gimnazjum Humanistyczne (b. Realne) w Grodnie przy ul. Bonifraterskiej № 7, podaje do wiadomości, iż w sobotę dnia 25 października b. r. o godz. 6-ej wieczorem w lokalu Gimnazjum odbędzie się Walne zebranie rodziców. Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie kasowe za rok 1923/24. 2) Prowizorium budżetowe na 1924/25. 3) Wybory do Rady Opiekunskiej i Komisji Rewizyjnej. 4) Wolne wnioski.

W razie braku dostatecznej ilości rodziców, odbędzie się drugie zebranie tego samego dnia o godzinie 7-ej wieczorem bez względu na ilość członków.
Rada Opiekuncza.

KRONIKA

Teatr Miejski

Dziś wielka akademja uroczysta ku czci s. p. H. Sienkiewicza. Po odgrodzeniu Marsza Żołnierskiego Chęć i prelekcji p. Edwarda Czernińskiego wypowie usęp. z „Wyzwolenia” poczem nastąpi przedstawienie komedji „Majduczki” (Pan Włodowyński) według powieści H. Sienkiewicza, w inscenizacji J. Popławskiego.

Wystawa modeli lotniczych i aerofota

w lokalu letniego klubu „Maza” od 25 X do 3 XI b. r.
Otwarcie wystawy 20. paźd. o godz. 11 rano.

Życie związkowe w Grodnie

W niedzielę 19 b. m. odbyło się w lokalu Klubu Robotniczego zebranie miejscowego Komitetu P. P. S. z udziałem Generalnego sekretarza P. P. S. z Warszawy p. Karpińskiego. Na zebraniu omawiano sprawy natury wewnętrznej - organizacyjnej, — związane z działalnością miejscowego oddziału P. P. S.

W niedzielę 26 b. m. o g. 3 i pół po poł. w lokalu klubu kolejowego przy ul. Orzeszkowej 28 odbędzie się walne zebranie kolejarzy Z. Z. K. — oddział Grodno. Na porządku dziennym sprawozdanie ze zjazdu kolejarzy w Krakowie — referat prezesa Z. Z. K. p. Antoszewicza. Na zebraniu przemawiać będzie poseł Piławski z Wilna.

Dn. 22 b. m. o g. 4 p. p. odbyło się w teatrze miejskim zebranie miejscowej filji Związku Aktorów scen polskich. Przewodził p. Wujciech Dąbrowski, sekretarzem p. Zięciakiewicz.

Na zebraniu omawiano sprawy uposażeń i kontraktów powzięte postulaty postanowiono przez wybraną delegację przedłożyć Dyrekcji teatru w Grodnie.

Przepisy o powszechnym odbywaniu powinności wojskowej

d. c.

Odroczenie służby w wojsku stalem, w myśl art. 53 a i 54 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej może być udzielane:

a) jednemu synowi niezdolnych do pracy rodziców, wdowy lub wdowca, oraz jednemu synowi niezdolnej do pracy nieślubnej matki.

b) jednemu rodzonemu lub przyrodniemu bratu osieroconego i do pracy niezdolnego ślubnego, lub nieślubnego rodzeństwa.

c) synowi lub bratu, którego brat względnie bracia:

1) pełnią faktyczną służbę w wojsku stalem z tytułu powszechnego obowiązku służby wojskowej.

2) mają mniej niż 15 lat życia.

3) są niezdolni do jakiegokolwiek pracy zarobkowej z powodu ułomności fizycznej lub umysłowej.

4) wycemigrowali co najmniej od 5 lat i przebywają stale zagranicą nie dając wsparcia.

Odroczenie terminu służby w wojsku stalem z tytułu odziedziczenia w linii wstępnej gospodarstwa rolnego (art. 53 b) — może być udzielane właścicielom odziedziczonych gospodarstw na obszarze Województwa Białostockiego, jeżeli według obowiązujących obecnie przepisów podatek gruntowy wynosi od 10 do 30 złotych.

Wskazane powyżej kwoty dochodu lub podatku winny być udowodnione zaświadczeniami władz skarbowych.

Z odroczeń terminu w wojsku stalem, na podstawie art. 53 c (art. 57) ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej mogą korzystać słuchacze szkół następujących rodzajów:

- a) szkół wyższych.
- b) zakładów teologicznych różnych wyznań.
- c) zakonów.
- d) szkół średnich ogólnokształcących.
- e) artystycznych.
- f) zawodowych.
- g) seminarjów nauczycielskich.
- h) zakładów wychowania fizycznego.

i) szkół niższych i wyższych rolniczych ogrodniczych, mleczarskich, działających na mocy ustawy o ludowych szkołach rolniczych z dnia 9 lipca 1920 roku (Dz. Ust. Nr 68).
Z prawa do odroczenia terminu służby mogą korzystać tylko uczniowie zwyczajni, zaś z pośród studentów szkół wyższych, tylko ci, którzy posiadają świadectwa dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej, lub świadectwa innego rodzaju szkoły, o ile zostało uznane przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równoczesne ze świadectwem dojrzałości państwowej szkoły średniej ogólnokształcącej.

d. c. n.

List do Redakcji

Otrzymałmy sprawozdanie z imprez, urządzonych na L. O. P. P. w piśmie, które podajemy in extenso bez komentarzy, gdyż takowe ich nie wymaga.
Red.

Szanowny Panie Redaktorze!

Przesyłając obliczenie z imprez sportowych, urządzonych na cele L. O. P. P., mam zaszczyt prosić Szanownego Pana o umieszczenie na łamach swego pozytynego pisma niniejszego obliczenia, wykazującego niezbitnie, zainteresowanie się publiczności wzniosłym celem popierania rozwoju naszego lotnictwa i sportem, jako takim.

Dochód z meczu, urządzanego w dn. 5 października (W. K. S. „Legja”, W. K. S. 29 p. a. p.)	422 zł. 50 gr.
Dochód z meczu, urządzanego w dn. 9 październ. b. r.	— „ 50 „
Dochód z meczu, urządzanego w dn. 11 paźdz. r. b.	140 „ 50 „

Razem dochód 563 zł. 50 gr.
Rozchód z powodu meczu, urządzanego w dn. 5 b. m.:

Zwrot kosztów podróży (drużyna „Legji” zrzekła się innych kosztów)	476 zł. 70 gr.
Afisz	22 „ 55 „
Hotel	40 „
Utrzymanie sprovedzonej drużyny	128 „
Rozchód z powodu meczów, urządzonych w dn. 9 i 11 paźdz.	
Afisz	52 „
Taksa dla sędziego	7 „

Razem rozchód 726 zł. 25 gr.

Wobec tego niedobór wyniósł 162 zł. 75 gr. Niedobór ten został pokryty z sum boiska sportowego, które dysponuje pewnymi, nieznanymi funduszami za wynajęcie boiska dla drużyny. Pozatem W. K.

S. 29 pap. poniósł wydatki w kwocie 88 zł.

Komunikując o powyższym dając Panu Redaktorowi za bezinteresowne umieszczenie w swoim czasie w Dzienniku Pańskim zawiadomienia o powyższych imprezach jak również Prezesem Klubów Sportowych W. K. S. 29 pap. W. K. S. „Cresovia”, W. K. S. 76 pp. i Klubowi Sport. „Hasmonea” za bezinteresowną pomoc, okazaną mi przy zorganizowaniu powyższych zawodów.

Michalik kapitan S. G.

—Kino „Eden”—

W tych dniach

Przy kominku

Chłodnaja, Runicz
Polański, Maksimow.

TWO ubezpieczeń „PIAST”
Oddział w Grodnie
pl. Batarewo 2 tel. 18 i 62.
Wszelkie ubezpieczenia — od ognia, kradzieży, transportów zycim szyb. koni.

Dr. Med. **Sichtensztejn**
ChOROBY kobiece i akuszerja
przyjmuje od 1—4, biednych od 1—2 bezpłatnie. GRODNO, ulica Polowa 9.
4—15

WYROK

ODPIS.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. — Dnia 7 kwietnia 1922 r. Sędzia Pokoju I Okr. pow. Grodzieńskiego na publicznem posiedzeniu w Grodnie rozpoznawał sprawę Judela Luterkorta, oskarżonego z art. 211 p. I. Kod. Kar. **POSTANAWIA**: oskarżonego Judela Luterkorta, lat 32. uznać winnym sprzedawania ryby zepsutej i skazać go na osadzenie w areszcie na jeden miesiąc i zobowiązać skazanego do uiszczenia opłat sądowych w kwocie osmdziesięciu marek. Sędzia Pokoju (—) Z. Horbaczewski.

Dn. 24 września 1924 r. Sąd Okręgowy w Grodnie w Wydziale Odwoławczym orzekł: Wyrok Sędziego Pokoju I Okręgu pow. Grodzieńskiego z dn. 7 kwietnia 1922 roku zatwierdzić, wyrok takowy ogłosić w dzienniku „Nadnieński Kurjer Polski” na koszt skazanego. Tytułem opłat sądowych pobrać od skazanego Judela Luterkorta marek czterdzieści za drugą instancję. Orzeczoną wyrokiem powyższym karę pozbawienia wolności w myśl amnestji darować w zupełności.

Za zgodność Sekretarz Stawicki.

Bezpłatna dostawa
do mieszkań przy zamówieniach nie mniej niż pół tonny (30 pudów)
Skład Wapno-Cement-Węgiel
WĘGIEL
górneśląski z najlepszych kopalń można stale nabywać po cenach umiarkowanych w składzie
N. Klempnera Grodnie
ul. Mieszczańska № 1, w podwórzu.
Ogrzewanie węglem jest wygodniejsze i tańsze, niż drzewem.

Na sezon zimowy
Wyroby wełniane i trykotaż
—x— w wielkim wyborze poleca firma: —x—
PLACÓWKA
Grodno ul. Pocztowa 6. || Zyczącym na raty.
Telefon 48.

Czytacie „Nadnieński Kurjer Polski”